

BEDROEFDE VROUWEN. -- EEN EDELE GRIJSAARD.

Zooals ge weet, had de hertog van Alva eene rechtbank ingesteld, den Raad van Beroerten. Deze ging zoo onrechtvaardig en wreed te werk, dat het volk van bloedraad sprak. Voor deze rechtbank werden Egmont en Hoorne gedaagd. Alva nam nog den schijn aan of hij hunne zaak wilde onderzoeken. Toen hij het vorig jaar Egmont te Thienen ontmoette en hem den arm om den schouders sloeg, had hij reeds 's graven doodvonnis bij zich. Geen wonder dus, dat de gevangenen zich te vergeefs verdedigden. De rechters luisterden niet naar hen. En hun vonnis was alras geveld : de dood.

Egmont's vrouw, Sabina van Beieren, had sedert de gevangenneming met hare elf kinderen in een klooster verbleven. Zij deed al het mogelijke om haar echtgenoot uit den kerker te verlossen. Zij richtte zich tot Alva, tot den Duitschen keizer, tot Filips II, tot verscheidene voornamen edelen, maar alles was te vergeefs. Sedert dien schrikkelijken dag van het feestmaal bleef de vader van zijne gade en nog jonge kinderen gescheiden. Ook de moeder van graaf Hoorne bewoog hemel en aarde, om hare zonen te redden. Want twee harer kinderen verkeerden in doodsgevaar : de graaf van Hoorne hier en diens broeder, de heer van Montigny, te Segovia, in Spanje. De laatste was in 1566 met zijn vriend, den markgraaf van Bergen, naar Spanje getogen, om Filips te smeeken de Nederlanden van de bloedige plakaten te bevrijden. Zij werden er gevangen genomen. Bergen stierf te Madrid aan hartzeer. Montigny wachtte zijn lot af.

* * *

't Was de 4^{en} Juni 1568. Alva zat in zijne woning. Hij had om den bisschop van Ieperen gezonden en wachtte nu diens komst. Een valsche glimlach speelde om zijn gelaat.

— Morgen, mompelde hij, morgen... ha, mijn meester zal tevreden wezen. Vier dagen geleden stierven achttien edelen op de Paardenmarkt, eergisteren vier, en morgen zullen weer twee koppen vallen. En welke koppen! Ha, de schrik zal algemeen zijn. De oproerlingen zullen zien, dat ik meester ben in hun verwenscht land.

Er werd bezoek aangekondigd.

— Is de bisschop daar? vroeg Alva aan zijn dienaar. Leid hem dan onmiddellijk hier.

Marthinus Rhitovius, bisschop van Ieperen, een eerbiedwaardige grijsaard, naderde den onmensch.

— Ge deedt mij ontbieden, Excellentie, sprak hij na de eerste begroetingen.

— Ja, en luister waarom. De graven Egmont en Hoorne zijn ter dood veroordeeld en zullen morgen sterven.

't Was de kerkvorst of de zoldering boven hem dreigde in te storten. Bleek en bevende van aandoening, hevig verschrikt, zonk hij op de knieën.

— Welke zotternij verkoopt ge nu? riep de hertog barsch.

— Kan het mogelijk zijn? stamelde de bisschop. Egmont en Hoorne...

— Zijn ten doode gedoemd, volledigde Alva met ijzingwekkende kalmte. Mijn taal is toch duidelijk, nietwaar?

— Genade, genade, voor beide edelen! smeekte de grijsaard, nog steeds geknield liggende en de handen uitstreckende. Heb deernis met hunne verwanten.

— Verspil geen nuttelooze woorden. Hun lot is onwederroepelijk beslist. Sterven zullen ze.

— Als gij hun leven niet kunt sparen, stel dan ten minste de uitvoering van het vonnis op een lateren datum, hernam de bisschop in dezelfde houding. Ik bezweer het u bij alles wat ons heilig is.

— Sta op, sprak Alva koel.

— Genade voor de graven, voor die ongelukkigen, voor Egmont's vrouwe, voor zijne hulpbehoevende kinderen, voor Hoorne's grijze moeder! kermde Marthinus Rhitovius.

Groote tranen biggelden langs zijne wangen. Zijn lichaam trilde. Voorwaar, de edele grijsaard was diep begaan met het vreeselijk lot, dat de rampzalige gevangenen bedreigde.

— Dat moet eindigen! kreet Alva op barschen toon. Ik heb

u niet geroepen, om naar uw oordeel te vragen. Ge zijt buiten uwe bevoegdheid en dat duld ik niet. Ge hebt thans slechts te handelen als een geestelijke en niet als een raadsman van den landvoogd der Nederlanden.

De bisschop stond op. Hij liet zich als geknakt in een zetel vallen.

— Kort en goed, hernam de wreedaard, herhaal ik u, dat genade of uitstel geheel onmogelijk is. Morgen, in den voormiddag, zullen Egmont en Hoorne sterven en aldus hunne gerechte straf ondergaan. 't Komt u niet toe, voor oproerlingen tegen uw en mijnen koning te pleiten. Ga naar de veroordeelden en meld hun ons vonnis.

— Weten zij dan nog niets? vroeg de bisschop sidderende.

— Neen! Dezen nacht zult gij hen inlichten.

— Ik? Helaas...

— Geen tegenwerpingen! Of is het geen gunst van onzenwege dat wij hun een bisschop in plaats van een gewonen monnik toevoegen, om voor den dood bereid te worden? Neem hunne biecht af en geleid hen morgen naar het schavot. Ons onderhoud is afgelopen.

De hertog knikte koel. De bisschop verliet diep ontroerd het vertrek.

— Eene moeilijke taak, zei hij treurig bij zich zelve. En toch, heb ik hun leven niet kunnen afsmeeken. Het is mij echter gegund hunne laatste ogenblikken te vertroosten.

* * *

— O, wat zal die slag diep treffen! mompelde Alva, toen de kerkvorst heengegaan was. Zelfs hij pleitte voor hen. Morgen zullen de geheele Nederlanden met vrees geslagen zijn. Morgen!...

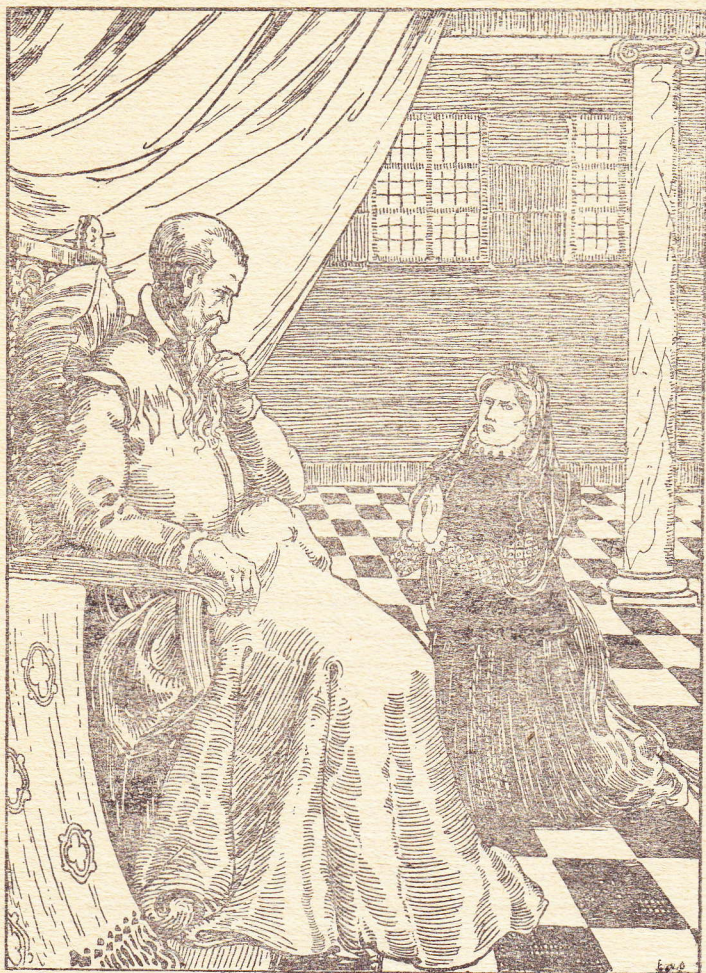
Werd de ijzeren man eensklaps door een bang visioen gekweld? Eene wolk verduisterde zijn gelaat en dit zag grimmiger dan ooit. Aanschouwde Alva wellicht in den geest talrijke burgerscharen, die streden met den moed der wanhoop, dichte drommen van onversaagde helden, die de Spanjaarden van hunne wallen met bebloede koppen terug sloegen? Werd hij wellicht herinnerd aan dien toeleg op zijn leven, nog zoo kort geleden ontdekt?

— Neen, neen! siste hij. Ik zal ze met mijn ijzeren vuist neervellen! Niemand zal ik ontzien, niemand sparen. Ha, morgen siddert elk reeds bij 't hooren van mijn naam.

Nogmaals werd er bezoek aangediend.

— De gravinne van Egmont !

Alva's oogen straalden. Zijn trots werd voldaan. Sabina van Beieren, wier voorouders keizers waren geweest, wier huwelijk zelfs Karel V bijgewoond had, zij kwam om zich te vernederen voor hem, hertog van Alva.

— Leid de gravin hier, beval hij met een valschen grimlach rond de lippen.

Ja, het was Sabina van Beieren, die daar naderde, gehuld in een zwart gewaad, als ware zij reeds weduwe. Egmont's gade, de hoog-edele vrouwe, vergat hare afkomst, haren rang en herinnerde

zich slechts dat ze echgenoote en moeder was. Weenend zonk ze voor Alva neer.

— Wat is uw verlangen? vroeg deze koel.

— Is het waar wat men in de stad vertelt, wat ik ten huize van de gravin van Aremborg vernomen heb? Ach, zeg mij dat het niet waar, dat het onmogelijk is.

— En wat verhaalt men dan? vroeg Alva met duivelsche blijdschap.

— Neen, 't is een leugen riep de gravin onstuimig. Nietwaar, Egmont zal niet sterven morgen? Ach, heb deernis met mij, met mijne elf arme kinderkes! Ontfermt u onzer! Geef ons den echtgenoot en vader weer! 't Is in uwe macht. Verban ons, ontnem ons alle goederen, maar spaar hem! Gewillig zullen wij dit land verlaten en ver van hier gaan leven.

't Was een heerlijk oogenblik voor den trotschen beul. Daar lag ze, de hoog-edele dame, geknield voor hem, zij, de echgenoote van den rijksten edelman, ze kermde met opgeheven armen. Weenend smeekte ze hem om hulpe. Eenige oogenblikken genoot hij van dit schouwspel.

— Sta op, gravinne, sprak hij dan.

— Niet voor ge mijn echtgenoot terug schenkt. Ach, heb medelijden met óns, deernis, deernis!

— Sta op, hernam de schurk op fleemenden toon, morgen zal uw gemaal zijnen kerker verlaten.

Met hevige dankbetuigingen stond de vrouwe overeind. En daarna snelde ze haastig weg, om aan hare kinderen de blijde tijding te vertellen.

— Morgen mag uw goede vader zijne gevangenis verlaten. De hertog zelf heeft het beloofd.

Elken avond had de gravin blootvoets de kerken van Brussel bezocht. Met hare dochterkens had ze er voor de bevrijding van haar gemaal gebeden. Morgen zou hij verlost zijn. Morgen!...

* * *

Ondertusschen ontving Alva een derde bezoek. De provoost van Brabant, de opperste scherprechter, Jan Grovels, bijgenaamd Spelle met de roode roede, was bij hem. Hij kreeg de laatste bevelen voor de terechtstelling der ongelukkige graven. Spelle was een verdorven booswicht. Hij toonde zich een waardig dienaar van zijn wreeden meester. Hij reisde van stad naar stad en dorp tot

A. HANS.

EGMONT en HOORNE

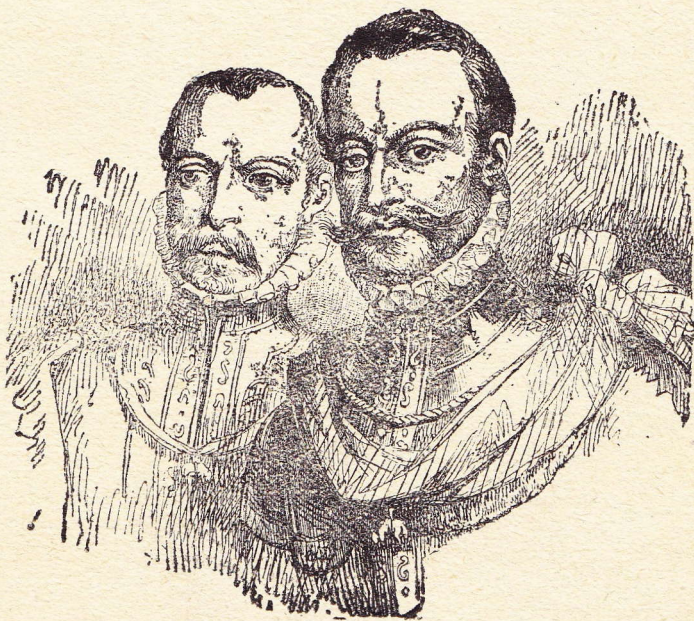
L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN

EGMONT en HOORNE

DOOR

A. HANS

DERDE UITGAVE

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN

INHOUDSTAFEL

	Bladz.
Inleiding	5
I. In Frankrijk	7
II. Te Willebroeck	20
III. De komst van Alva	24
IV. Het Feestmaal	27
V. De Gevangenneming	29
VI. In de Brusselsche Taveerne	33
VII. Mislukt	38
VIII. Bedroefde Vrouwen. — Een edele Grijsaard	41
IX. De laatste Nacht	47
X. Het Treurspel	51
XI. Hoorne's Broeder	55
XII. Egmont's Zonen	58